

14. Ako boli napísané evanjeliá?

Štrnásť z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

16.05.2023

Cirkev bez váhania potvrdzuje, že štyri kánonické evanjeliá „verne podávajú to, čo Ježiš, Syn Boží, za svojho pozemského života až do dňa, keď bol vzatý do neba, skutočne vykonal a učil na večnú spásu ľudí“ (Druhý vatikánsky koncil,

dogmatická konštitúcia *Dei Verbum*, č. 19). Tieto štyri evanjeliá „majú apoštolský pôvod. Lebo čo apoštoli z Kristovho poverenia hlásali, neskôr nám oni sami a ich spolupracovníci z vnuknutia Božieho Ducha zanechali na písme ako základ viery“ (*Dei Verbum*, č. 18).

Starokresťanskí spisovatelia sa zaujímali o to, ako evanjelisti túto prácu vykonávali. Svätý Irenej napríklad hovorí: „Matúš vydal medzi Hebrejmi písanú formu evanjelia v ich vlastnom jazyku, zatiaľ čo Peter a Pavol hlásali evanjelium v Ríme a založili Cirkev. Po ich odchode nám Marek, Petrov učeník a vykladač písma, písomne odovzdal to, čo Peter kázal. Lukáš, Pavlov spoločník, tiež zaznamenal do knihy, čo Pavol kázal. Neskoršie Ján, učeník Pána, ten, ktorý bol celkom pri Ježišovej hrudi (Jn 13, 23), tiež zverejnil evanjelium, keď žil v Efeze“ (Proti herézam, III, 1,1). Veľmi

podobné poznámky nájdeme u Papiáša z Hierapolisu alebo Klementa Alexandrijského (porov. Eusébius z Cézarey, *Cirkevné dejiny*, 3, 39,15; 6, 14, 5-7): evanjeliá napísali apoštoli (Matúš a Ján) alebo žiaci apoštolov (Marek a Lukáš), ale vždy preberajú ohlasovanie evanjelia od apoštolov.

Moderná exegéza na základe veľmi podrobného štúdia evanjeliových textov vysvetľuje tento proces kompozície podrobnejšie. Pán Ježiš neposlal svojich učeníkov, aby písali, ale aby hlásali evanjelium. Apoštoli a apoštolská komunita tak robili, a aby uľahčili evanjelizačnú prácu, niektoré časti z tohto učenia prepísali. Nakoniec v dobe, keď sa apoštoli a ďalší z ich generácie začali vytrácať, „svätopisci napísali štyri evanjeliá tak, že niečo vybrali z mnohých vecí, ktoré boli ústne alebo už aj písomne odovzdané, niečo stručne zhrnuli alebo vysvetlili so

zreteľom na stav cirkví“ (*Dei Verbum*, č. 19).

Na záver možno skonštatovať, že štyri evanjeliá verne opisujú kázanie apoštolov o Ježišovi a že tieto kázania zachovávajú to, čo Ježiš konal a učil. Týmto spôsobom môžeme povedať, že evanjeliá vypovedajú o Ježišovi verne a pravdivo. Napokon aj názvy, ktoré starokresťanské spisy týmto textom dávajú – „Spomienky apoštolov“, „Komentáre, slová o Pánovi“ (porov. sv. Justín, *Apológia*, 1,66; *Dialóg s Tryfom*, 100) –, na tento význam poukazujú. Vďaka evanjeliám máme prístup k tomu, čo apoštoli hlásali o Ježišovi Kristovi.

Vincente Balaguer

dev.opusdei.org/sk-sk/article/14-akoboli-napisane-evanjelia/ (05.08.2025)